

1. PRIPRAVE LOGIKA-LINGVISTIKA

8. naloga

Navedeni so samostalniki v haitski kreolščini z določnimi členi ter njihovi prevodi v slovenščino:

1	blond lan	<i>Blondinka</i>
2	chanbrani lan	<i>vratni okvir</i>
3	fanm nan	<i>Žena</i>
4	gany lan	<i>Dobiček</i>
5	gwangul la	<i>drevo</i> <i>Pithecellobium</i> <i>saman</i>
6	jaden an	<i>Vrt</i>
7	koudam nan	<i>Strel</i>
8	manman an	<i>mama</i>
9	mouka a	<i>naglavna ruta</i>
10	rekòlt la	<i>trgatev</i>
11	ri a	<i>ulica</i>
12	segonn nan	<i>sekunda</i>

13	tan an	<i>čas</i>
14	tanbou a	<i>boben</i>
15	telefòn nan	<i>telefon</i>
16	tokay la	<i>soimenjak</i>
17	zèb la	<i>trava</i>
18	bonè a	<i>sreča</i>
19	choumounou an	<i>pritlikavec</i>
20	lamama a	<i>denar</i>
21	pitimi an	<i>proso</i>
22	ramo a	<i>veja</i>
23	vèni an	<i>komolec</i>
24	zepina a	<i>špinača</i>

a. Dopolnite z določnimi členi:

I	batenm ____	<i>krst</i>
II	kouto ____	<i>nož</i>
III	tinon ____	<i>vzdevek</i>
IV	wonf ____	<i>smrčanje</i>
V	woz ____	<i>vrtnica</i>

b. Tudi tukaj dopolnite z manjkajočimi členi:

VI	estimè ____	<i>parnik</i>
VII	lalin ____	<i>luna</i>
VIII	lanmou ____	<i>ljubezen</i>
IX	mizik ____	<i>glasba</i>
X	releng ____	<i>trak</i>

12. naloga

V spodnji tabeli so zapisani datumi v vietnamščini (v poenostavljenem latiničnem zapisu) in v prevodu:

vietnamsko	datum
thứ tư, ngày mười bảy tháng năm năm một nghìn chín trăm lẻ năm	sreda, 17. maja 1905
thứ ba, ngày mười một tháng tám năm một nghìn chín trăm bảy mươi	torek, 11. avgusta 1970
thứ năm, ngày mùng chín tháng mười một năm hai nghìn	četrtek, 9. novembra 2000
chu nhật, ngày hai mươi sáu tháng hai năm hai nghìn không trăm lẻ sáu	nedelja, 26. februarja 2006
thứ bảy, ngày mùng bảy tháng bảy năm hai nghìn một trăm chín mươi hai	sobota, 7. julija 2192

a. Zapišite po slovensko:

thứ hai, ngày mười ba tháng chín năm hai nghìn không trăm mười

thứ ba, ngày mùng hai tháng tư năm một nghìn sau trăm năm mươi hai

b. Zapišite po vietnamsko:

ponedeljek, 19. marca 1838

petek, 28. julija 3067

nedelja, 3. oktobra 6100

c. Beseda *không* je ena izmed najpogostejših besed v vietnamščini. Kaj mislite, kaj pomeni?

Pojasnilo. *ă, â, ô, ơ* in *ư* so posebni samoglasniki vietnamščine.

Razlaga pri rešitvah ni potrebna.

3. naloga

Adigejščina je jezik severnokavkaške jezikovne družine, ki ga govori okrog 500 000 ljudi v Republiki Adigeji v Ruski federaciji, pa tudi v Rusiji, Turčiji, Iraku in nekaterih drugih deželah, med drugim tudi nekaj vasi v Makedoniji. Spodaj so stavki v adigejščini, zapisani s cirilico, in njihovi prevodi v slovenščino. Za reševanje naloge ni potrebno znanje cirilice, prav tako v nalogi ne zahtevamo, da razvozlate pisavo, ampak je potrebno ugotoviti, kako v adigejščini tvorimo dane stavke.

Opozorilo: 'э' in 'з' sta dva različna znaka.

Мыр Ане.	To je Anja.
Мы клэл пхъашэр Димэ.	Ta strogi fant je Dima.
Мы кълэр Туапс.	To mesto je Tuapse.
Ане пшъэшъ дэхагъ.	Anja je bila lepa punca.
Туапс зэрэкълэ къабз.	Tuapse je vedno čisto mesto.
Ане зэрэпшъэшъ пхъаш.	Anja je vedno stroga punca.
Димэ клэл лъаг.	Dima je visok (velik) fant.
Мыр лэнэ шхъуант.	To je zelena miza.
Мыр лэгъэ клэсэшт.	To bo priljubljen krožnik.
Мы макъэр зэрэшъаб.	Ta glas je vedno tih.
Лагъэр къэбзагъ.	Posoda je bila čista.
Мыр лэнэ къэбзэшт.	To bo čista miza.

1. Prevedite v slovenščino:

Мы пшъэшъ лъагэр Ане. _____
Кълэл шъабэр зэрэшхуэнтлагъ. _____
ланэр лъэгэшт. _____

2. Prevedite v adigejščino:

Ta punca je Anja. _____
Anja je bila stroga. _____
To bo tih glas. _____
Ta fant je priljubljen. _____
Vedno lepa miza je čista. _____

3. Napišite prevode besed in pravila, po katerih tvorimo dane stavke v adigejščini.

4. naloga

Kečuanska družina jezikov je največja jezikovna družina ameriških staroselcev (= Indijancev). V Peruju, Boliviji in Ekvadorju ima kečuansščina (jezik kečua) status uradnega jezika. Različice kečuansščine govori okrog 14 milijonov ljudi v Argentini, Boliviji, Kolumbiji, Peruju, Čilu in Ekvadorju.

Tisti prebivalci Peruja, ki govorijo kečuansko, so skozi zgodovino pri štetju denarja razvili sistem, ki sloni na starih španskih in perujskih kovancih *real* in *medio* (pol reala). Kovanca že 150 let nista več v rabi – nova perujska valuta, novi sol (*nuevosol*), se deli na 100 *centimov*.

Spodaj so vprašanja kupcev o ceni krompirja, manioke in oke in odgovori trgovca na tržnici na ta vprašanja. Vemo, da na tržnici, na kateri prodaja ta trgovec, krompir, manioka in oka stanejo 5, 10 in 15 centimov, vendar ne vemo, katera cena je za kaj. Prvo vprašanje smo prevedli. Izpolnite, kar manjka na praznih črtah in razložite svojo rešitev.

¿Hayk'apaqmi huh lumu, huh papa, kinsa uqa ima?

Koliko stanejo ena manioka, en krompir in tri oke?

Pisqaralpaqmi.

¿Hayk'apaqmi iskay papa, huh lumu ima?

Iskaral miyunpaqmi.

¿Hayk'apaqmi suqta papa?

Kinsaral paqmi.

¿Hayk'apaqmi iskay lumu, iskay uqa, huh papa ima?

Pisqaral miyunpaqmi.

¿Hayk'apaqmi pisqa uqa, kinsa papa ima?

Suqtaral miyunpaqmi.

¿Hayk'apaqmi suqta uqa?

¿Hayk'apaqmi iskay lumu, huh papa ima?

Miyunpaqmi.

Opomba: *k' in q* sta posebna glasova kečuansščine. Manioka in oka sta južnoameriški rastlini z užitnimi koreninami.

4. naloga

Lorabadščina (jezik lorabada) je eden izmed papuanskih jezikov, ki ima okrog 500 govorcev na jugovzhodu otoka Nova Gvineja. Nima znanih sorodnikov. Spodaj so stavki v lorabadščini skupaj s prevodi v slovenščino:

<i>Nao ao no'i'e'ena.</i>	Sprašujem te.
<i>Nao ofe ue'ena.</i>	Kličem vas.
<i>Ao mono no'iamuhe.</i>	Ti sprašuješ malčka.
<i>Aru ao hafu'eha.</i>	Moški te sreča.

<i>Evera mini mariamuha.</i>	Pes lovi ptico.
<i>Ofe nao marine'ani.</i>	Vi me lovite.
<i>Nao ero hau'ani asiamura.</i>	Jaz ne režem sladkega krompirja.
<i>Ao ero nao unera.</i>	Ti me ne kličeš.
<i>Nu'u ero ofe hafuera.</i>	Mi vas ne srečamo.

- a. Prevedite v slovenščino:
Nu'u hau'ani asiamu'enu. _____
Nu'u ofe marie'enu. _____
Ofe ero evera no'iamura. _____
- b. Prevedite v lorabadščino:
Malček te ne sprašuje. _____
Moški vas lovi. _____
- c. V stavkih manjkajo zaimki. Dopolnite jih na vse možne načine in prevedite v slovenščino:
... .. *unehe.*
... .. *ero mini mariamura.*
- d. Pojasnite svojo rešitev.

Opomba: ' je poseben soglasnik v lorabadščini.

8. naloga

Navedeni so izrazi v bugavaščini in njihovi slovenski prevodi:

ngac yeyec amanlu nandôtö	13 črnih mož
giam atu ngac sambuc dan ma amanlan nandôlu	27 velikih psov
ngac ngac sambuc lu ma tö	43 mož
i ngac sambuc lu ma sahuc nalim	55 rib
lôm sambuc ngac sambuc hale ma amanlu nandôlu	92 celih sob
giam ngac sambuc hale ma sahuc nalim nandôtö	98 psov

- a. Prevedite v slovenščino:
lôm ngac sambuc tö ma sahuc nalim nandôlu _____
aman atu lu _____
giam yeyec amanlu _____
- b. Prevedite v bugavaščino:
64 celih rib; 39 mož; 88 črnih sob _____
- c. Pojasnite.

(Bukavaščina tudi bugavaščina, kavaščina) je jezik avstronezijske jezikovne družine, ki ga govori okrog 9000 ljudi v vasi Bukawa na reki Bugawac (»Reka Gavak«) in v okolici na Papui Novi Gvineji.

V razpredelnici so imena za dele obraza:

- 1 – oko
- 2 – trepalnice
- 3 – nos
- 4 – nosnica
- 5 – usta
- 6 – spodnja ustnica
- 7 – zgornja ustnica

V spodnji razpredelnici so besede za te dele obraza v treh jezikih (v laoščini, tirijoščini in tajorščini), poljubno razporejena. Besede *khon*, *ihpoti* in *panjr* se v slovenščino prevajajo enako; prav tako *huu*, *oota* in *ranth*.

del obraza jezik							
laoščina	dang	paak	khon taa	him sop	taa	huu dang	him sop
tirijoščina	oona	mīta	enu ihpoti	poti	enu	oona oota	ehpi
tajorščina	koow	thaaw	meer-panjr	koo-petan	meer	koo-ranth	thaa-petan

- a. Dopolnite, kar manjka v prvi vrstici tabele. Razlaga ni potrebna.
- b. Beseda nam v laoščini pomeni 'voda'. Prevedite v laoščino besedo 'solza'.

- c. Beseda *apuru* v tirijoščini pomeni 'pokrov'. Prevedite v tirijoščino besedo 'veka'.
- d. Poskusite ugotoviti, na kateri del obraza se nanaša tajorska beseda *koo-mut-panjr*.

Pojasnilo. **Laoščina** sodi v tajsko jezikovno družino. Na otoku Laos in na Tajskem jo govori okrog 25.000 ljudi. **Tirijoščina** (jezik tirijó) govori okrog 2000 ljudi v severni Amazoniji, na meji med Brazilijo in Surinamom. Sodi v karibsko jezikovno družino. Avstralska **tajorščina** (jezik *thayore* ali *kuuk khaayorre*) pa je eden od jezikov pama-njunganske jezikovne družine in jo govori 29 ljudi v Queenslandu.

3. naloga

Koptščina izhaja iz staroegipčanskega jezika. Uporablja se pri bogoslužju Koptov, egipčanskih kristjanov. Spodaj so stavki v koptščini (v latinični transkripciji) in njihovi prevodi v slovenščino.

Pojasnilo. Črtica nad samoglasnikom pomeni, da je samoglasnik dolg.

1. eseqep-paibök	Ona bo ulovila tega sužnja.
2. nerepaiqam napöt	Ta bik bi zbežal.
3. šansotmk	Slišimo te.
4. erepenñeb nempeffaje ewem-phalët	Naš gospodar in njegov sovražnik bosta pojedla ptico.
5. erepjaje ehotbs	Sovražnik jo bo ubil.
6. šarepairōme wōm	Ta človek jé.
7. nesabel-pekqam	Ona bi odvezala tvojega bika.
8. merepeksom sōtm	Tvoj brat ne sliši.
9. mefhetb-pbök nempñeb	On ne ubije sužnja in gospodarja.

1. Prevedite v slovenščino:

merepnëb bolc	_____
erepesbök epöt	_____
nennasetm-prōme nempaihalët	_____
šarepenjaje qopn	_____

2. Prevedite v koptščino:

Suženj in njegov brat bi ga pojedla.	_____
Ti uloviš našo ptico.	_____
On odveže človeka.	_____
Bik ne ubija.	_____

3. Napišite prevode besed in pravila, po katerih tvorimo dane stavke v koptščini.

11. naloga

turščina	slovenščina
Aykut'un yurttaşı yolda duruyor.	Ajkutov sonarodnjak stoji na cesti.
Bu aptal durakta bekliyor.	Ta bedak čaka na postaji.
Bahadır yatakta oturuyor.	Bahadır sedi na postelji.
Bu küllükte on izmarit var.	V tem pepelniku je deset ogorkov.
Ahmet'in yolu güzeldir.	Ahmedova cesta je lepa.
Uçakta bu aptalın yoldaşı yok.	Sopotnika tega bedaka ni v avionu.
Sengün klinikte yatıyor.	Sengün leži v bolnici.
Ne Orhan'ın kitabında ne gazetede bu on söz var.	Teh desetih besed ni niti v Orhanovi knjigi niti v časopisu.
Bu kitap yavaşça batıyor.	Ta knjiga počasi tone.
Bu sözün anlamı yok.	Ta beseda nima pomena. (Pomena te besede ni.)
Kitaplıkta tuzluk var.	Solnica je v knjižni omari.
Bu sözde on harf var.	V tej besedi je deset črk.

Pozor. Črka i brez pike je poseben znak v turščini. Ne zamenjajte **in** z **m**.

a. Prevedite v slovenščino.

Sengün'ün yurdunda tuz yok. _____
 Bu uçakta on oturak var. _____
 Bu aptalın kitabı güzeldir. _____
 Ne durakta ne yolda Aykut var. _____

b. Prevedite v turščino.

V slovarju ni sopomenke te besede. _____
 Časopis počasi leti. _____
 Ahmed nima soli. _____
 Pepel je v solnici. _____
 Na Sengünovi cesti ni postaje. _____
 Bahadırjeve knjige ni niti v knjižni omari niti na postelji. _____

c. Napišite pravila in slovar besed.

3. naloga: XAAD KÍL

a) Podane so besede in besedne zveze v haidskem jeziku¹ in njihovi prevodi v slovenščino v naključnem vrstnem redu. Ugotovi prave povezave.

1. dáalaa náay	a) restavracija
2. k'ajáaw 'la'áay	b) bankir
3. gatáa daan	c) gramofon
4. dáalaa gwaláay	d) tradicionalna hiša
5. xyáahl náay	e) banka
6. k'ajáaw ɔudáay	f) (jedilna) miza
7. <u>X</u> aad náay	g) kostni mozeg
8. skuj káahlíi	h) pevec
9. dáalaa 'la'áay	i) plesna dvorana
10. náay káahlíi	j) notranjost hiše
11. skuj	k) kost
12. gatáa náay	l) denarnica

Namig: razmisli, na kakšen način lahko eno besedo / predmet / pomen izraziš s kombinacijo dveh drugih.

¹Haidski jezik ali Xaad kíl je tradicionalni jezik plemena Haida. Včasih so Xaad kíl govorili na otokih Haida Gwaii, danes pa je to eden izmed najbolj ogroženih jezikov na svetu. Naravnih govorcev je le še okoli 50, vsi pa so starejši od 60 let.

b) Prevedi v slovenščino:

gatáa _____ káahlíi _____
dáalaa _____ k'ajáaw _____
náay _____

c) Kako bi lahko še drugače prevedli "Xaad náay"? _____

č) Kako v haidskem jeziku rečemo jezikoslovcu? _____

2. naloga: ŠTEJEMO V D'NI

V videoigrah *Myst* in *Riven* uporabljajo izmišljeni jezik d'ni. Spodaj so števniki, ki jih poznate, desno od njih pa so ti isti števniki zapisani v sistemu jezika d'ni in z njegovo posebno pisavo:

1	
2	
3	
5	
6	
8	

12	
14	
16	
25	
34	
50	

139	
206	
358	
625	
1145	
6403	

a) Zapiši v sistemu, ki ga uporabljamo mi:

b) Zapiši v sistemu d'ni:

11	
24	

42	
70	

257	
1560	